

ΥΓΕΙΑ

Στο πρόσφατο ΣΦΕΕ Summit συζητήσαμε ιδιαίτερα για την αξία της καινοτομίας στην ελληνική οικονομία, αλλά και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο ελληνικός φαρμακευτικός κλάδος. Ολοι αναγνωρίζουμε την αξία της καινοτομίας για τους ασθενείς, τα Συστήματα Υγείας και την κοινωνία. Αρκεί να σκεφτούμε ότι η πενταετής επιβίωση έχει αυξηθεί κατά 39% τις τελευταίες δεκαετίες σε διάφορους τύπους καρκίνων με το 73% του οφέλους επιβίωσης να αποδίδεται στη θεραπευτική πρόοδο που έχει συντελεστεί, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων φαρμάκων.

Στοιχεία επίσης από το Ηνωμένο Βασίλειο δείχνουν ότι ο εμβολιασμός κατά του HPV έχει μειώσει τα ποσοστά του καρκίνου κατά 90% στις γυναίκες που σήμερα είναι 20 ετών και έκαναν το εμβόλιο στην ηλικία των 12-13. Αλλο ένα εξίσου σημαντικό παράδειγμα συμβολής της καινοτομίας στην προστασία της ανθρώπινης ζωής ήταν το εμβόλιο κατά του COVID-19, αφού οι εμβολιασμοί που έγιναν τον πρώτο χρόνο εκτιμάται ότι απέτρεψαν περίπου 20 εκατομμύρια θανάτους.

Πέραν όμως από την αξία που φέρνει η καινοτομία για τους ασθενείς, σημαντική είναι η συμβολή της για το Σύστημα Υγείας και την κοινωνία. Το παγκόσμιο ΑΕΠ θα μπορούσε να αυξηθεί κατά περίπου 12 τρισεκατομμύρια δολάρια το 2040, μια αύξηση της τάξης του 8%, εάν καταφέρουμε να έχουμε λιγότερη νοσηρότητα και μεγαλύτερη παραγωγικότητα του ανθρώπινου δυναμικού.

Εξατομικευμένες θεραπείες

Κοιτώντας τώρα στο μέλλον, ένα ευρύ φάσμα τεχνολογικών εξελίξεων έχει βοηθήσει την άνοδο της ιατρικής ακριβείας, όπως οι νέες εξατομικευμένες θεραπείες και τα εμβόλια νέας γενιάς. Πλέον έχουμε στη διάθεσή μας θεραπείες όπως οι ATMPs (Advanced Therapy Medicinal Products), μια νέα γενιά βιοφαρμακευτικών προϊόντων τα οποία προσφέρουν θεραπεία προσαρμοσμένη στις ανάγκες του ασθενούς, συμπεριλαμβανομένων γονιδιακών θεραπειών, θεραπειών με σωματικά κύτταρα και φαρμακευτικών προϊόντων μηχανικής ιστών. Επιπλέον, καινοτόμες πλατφόρμες όπως η RNA εισάγουν μια νέα γενιά εμβολίων. Και δεν σταματάμε εδώ, έχουμε πολλά ακόμη να περιμένουμε στο εγγύς μέλλον. Ένα ευρύ φάσμα τεχνολογικών εφαρμογών, όπως η τηλεϊατρική, η τεχνητή νοημοσύνη και οι συσκευές απομακρυσμένης παρακολούθησης των ασθενών, θα επιφέρουν καταλυτικές αλλαγές στη φροντίδα υγείας. Το ερώτημα, όμως, που γεννάται είναι αν τα Συστήματα Υγείας, όπως το ελληνικό, είναι έτοιμα να ενσωματώσουν τέτοιες καινοτομίες.

Σύμφωνα με την ετήσια έρευνα για την εκτίμηση του δείκτη WAIT (Waiting to Access Innovative Therapies) από την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Φαρμακευτικών Βιομηχανιών και Ενώσεων (EFPIA), από τα 167 φάρμακα που έλαβαν έγκριση από τον EMA (Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων) την περίοδο 2019-2022, οι ασθενείς στην Ελλάδα έχουν πρόσβαση στα 79, που αντιστοιχεί σε ποσοστό 47%, το οποίο βρίσκεται πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (43%). Παρ' όλα αυτά, σε σύγκριση με την προηγούμενη έρευνα καταγράφεται υποχώρηση, ενώ περίπου μία στις δύο θεραπείες που εγκρίθηκαν δεν είναι διαθέσιμες στους ασθενείς στην Ελλάδα. Θετικά καταγράφεται η μείωση του χρόνου διάθεσης στη χώρα, που πιθανόν οφείλεται στο αποτελεσματικό έργο των Επιτροπών Αξιολόγησης Τεχνολογιών Υγείας (HTA) και Διαπραγμάτευσης Φαρμάκων.

Τι πρέπει να κάνει η χώρα μας

Η Ελλάδα μπορεί να αποτελέσει φιλικότερο πε-

άρθρο της

**Agata
Jakoncic**

**Αναπρόεδρος ΣΦΕΕ
και Αναπληρωματικής
υπεύθυνης Επιστημονικών
Θεμάτων και Κλινικών
Μελετών, Managing
Director MSD Ελλάδος,
Κύπρου και Μάλτας**

Νέο μοντέλο φροντίδας υγείας

Είναι σημαντικό να διασφαλίσουμε τη βιωσιμότητα των Συστημάτων Υγείας και να τα καταστήσουμε ανθεκτικά στις προκλήσεις του μέλλοντος. Χρειαζόμαστε ένα νέο μοντέλο φροντίδας υγείας, που θα βασίζεται στην αξία (value-based), θα εστιάζει στην πρόληψη κατά κύριο λόγο και έπειτα στη θεραπεία των ασθενειών. Αυτό συνεπάγεται αλλαγή νοοτροπίας. Να πάψουμε να σκεφτόμαστε την υγεία ως κόστος αλλά ως επένδυση.

Για να αποκτήσουμε το νέο αυτό μοντέλο φροντίδας υγείας, πρέπει να γνωρίσουμε τι αποφέρει κάθε παρέμβαση που κάνουμε στον ασθενή, την κοινωνία και εντέλει την πολιτεία. Χρειάζεται να τιμολογούμε τα φαρμακευτικά σκευάσματα με βάση την αξία τους και αυτό στο ελληνικό Σύστημα Υγείας σημαίνει την εφαρμογή οριζόντιων μέτρων μείωσης των τιμών και των υποχρεωτικών επιστροφών.

Η αξία της φαρμακευτικής καινοτομίας για τους ασθενείς, το Σύστημα Υγείας και την Κοινωνία

Η Ελλάδα μπορεί να αποτελέσει φιλικότερο περιβάλλον για την καινοτομία, αν η αποζημίωση εστιάζει στην αξία της θεραπείας και όχι στο κόστος και στους μηχανισμούς επιστροφών

ριβάλλον για την καινοτομία, αν η αποζημίωση εστιάζει στην αξία της θεραπείας και όχι στο κόστος και στους μηχανισμούς επιστροφών. Μπορούμε να προσφέρουμε στους ασθενείς και την ελληνική κοινωνία την «πραγματική» αξία της καινοτομίας, αν συνεργαστούμε και καταρτίσουμε έναν οδικό χάρτη που θα στοχεύει στην αποδοτικότητα και στη βιωσιμότητα του Συστήματος Υγείας. Προς αυτή την κατεύθυνση θα μπορούσαν να συμβάλουν η δημιουργία ενός ενιαίου προϋπολογισμού για τα φάρμακα, ο ψηφιακός μετασχηματισμός που αποτελεί προτεραιότητα της πολιτείας και η ενσωμάτωση του Κανονισμού Αξιολόγησης των Τεχνολογιών Υγείας (HTAR), μέσα από την τεχνική υποστήριξη που πρόσφατα έλαβε το υπουργείο Υγείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Χρειάζεται να αποζημιώνουμε τα φαρμακευτικά προϊόντα ανάλογα με τη θεραπευτική τους αξία και την οικονομική τους αποδοτικότητα. Και μιλώντας για την Ελλάδα, θα έλεγα πως έχει ήδη αρχίσει να κάνει σημαντικά βήματα στη διαδρομή προς τη value-based φροντίδα υγείας με τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την Αξιολόγηση Τεχνολογιών Υγείας (HTA). Ωστόσο, υπάρχουν προκλήσεις που χρειάζεται να αντιμετωπιστούν, όπως ο μηχανισμός αυτόματων επιστροφών που κινείται σε διαμετρικά αντίθετη κατεύθυνση από αυτό που ορίζεται ως value-based υγειονομική περιθάλψη.

INFO

▶ Η πενταετής επιβίωση έχει αυξηθεί κατά 39% τις τελευταίες δεκαετίες σε διάφορους τύπους καρκίνων, με το 73% του οφέλους επιβίωσης να αποδίδεται στη θεραπευτική πρόοδο που έχει συντελεστεί, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων φαρμάκων

